

ІСТ-ДИСКУРС ЯК ФЕНОМЕНОЛОГІЧНА КАТЕГОРІЯ ІНФОКОМУНІКАЦІЙ

Творення та інтеграція нових інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ) є не тільки провідними факторами трансформацій сучасного суспільства, але й рушійними елементами сфери соціальних комунікацій.

Спираючись на визначення Л.М.Мартінова [1], ми розглядаємо ІКТ як сукупність взаємозв'язаних інформаційних, комп'ютерних та телекомунікаційних технологій з відповідним програмним забезпеченням із широкомасштабним їх використанням у всіх сферах життєдіяльності людей: при здійсненні ділових, персональних та опосередкованих телекомунікацій в процесі науково-освітньої та духовно-культурної взаємодії. При цьому процес науково-освітньої та духовно-культурної взаємодії для нас – це інформаційний обмін, який характеризується тим, що домінанта такого обміну «зсувається до сфери *свідомого*», а контакти, тобто освітньо-комунікативні акти, дедалі набувають вирішального значення в житті окремих людей та людських спільнот.

Незважаючи на те, що сфера ІКТ є цариною технічного знання, останнім часом вона стала об'єктом пильної уваги науковців – представників різних гуманітарних дисциплін: психології, культурології, лінгвістики, семіотики, методології освіти тощо. З'явилися дослідження, в яких осмислюється мовно-соціальне існування в Інтернет середовищі, активно аналізуються зміни в мові, в факторах поведінки, в психології спілкування, що пов'язані з активною інтеграцією ІКТ в нашому суспільстві.

Так, об'єктом нашої уваги і дослідження ми обрали іст-дискурс (англ. discourse of information and communication technology) як лінгвокультурний феномен та його семіотичні особливості. При цьому вважаємо іст-дискурс своєрідною знаковою системою, в якій відбувається модифікація семантики і функцій різних типів мовних одиниць та стандартних мовленнєвих дій. При визначенні дискурсу ми дотримувались точки зору Ю.С. Степанова, який стверджував, що «дискурс існує перед усім та головним чином в текстах, але таких, за якими постає особлива граматики, особливий лексикон, особливі правила слововживань та синтаксису, особлива семантика, та, зрештою, – особливий світ. У

світі будь-якого дискурсу діють свої правила синонімічних заміщень, свої цінності, свій етикет. Це - можливий альтернативний світ у повному сенсі цього логіко-філософського терміну. Кожний дискурс - це один з можливих світів» [2].

Крім того, теоретичною базою для нашого дослідження служать труди вітчизняних та зарубіжних вчених у галузі семіотики та лінгвосемантики (Р. Барт, У.Еко, Ю.М. Лотман) та лінгвістики тексту і теорії дискурсу (Р.Водак, М.Л. Макаров, W. Holly). Погоджуючись з таким розумінням дискурсу, прагнемо довести таке: разом з текстовим корпусом іст-дискурсу, рівноправними є також корпус зображень, корпус звуків, корпус відеоматеріалів (тобто має місце синтез тексту, звуку й зображення), корпус інтенціоналів – основних концептів даного дискурсу, корпус персоналій, тощо. Це дасть можливість стверджувати, що поняття «дискурс» давно вийшло за межі лінгвістики та вже не може бути об'єктом суто лінгвістичного вивчення. Вважаємо цілком можливим вивчення *семіотичного поля іст-дискурсу*, оскільки сучасна наукова думка потребує більш широкого, багатовекторного погляду на дискурс як модель галузі знання. Для мислителів та вчених сучасності, для викладачів та методистів вищої школи, що орієнтуються на ІКТ в освіті, стає очевидним наукова безперспективність опори лише на дискурсивне мислення. З огляду на динаміку розвитку конвергентних мереж обміну інформацією зазначений тип мислення має бути розширеним - до дискурсивно-конвергентного. Саме тому ми приділяємо увагу *проблемі* розширення категоріального апарату на інтеграційній основі – базових категорій інфолінгвосеміотики, що уможливорює переконливе представлення іст-дискурсу.

Нам видається плідним вивчення іст-дискурсу з двох позицій:

- дискурс як мовлення-комунікація учасників ІКТ- сфери,
- дискурс як сукупність інтерпретаційно-тематично й культурологічно пов'язаних текстів, що відбивають у своєму лексиконі-тезаурусі один з можливих світів, осередком якого є концепт «ІКТ» з його визначальними шарами та феноменологічними ознаками. Для нашого дослідження невід'ємними є обидві позиції. При цьому вводимо поняття: інтенціональне поле іст-дискурсу, інтенціональна когезія іст-дискурсу, інтенціональна когерентність іст-дискурсу. Ці концепти мають відігравати вирішальну роль в процесі встановлення

змістовних меж іст-дискурсу та досягнення основної мети дослідження – побудови інтегративної лінгвосеміотичної моделі іст-дискурсу, визначивши його семантичні, прагматичні та синтаксичні параметри, надавши опис його базових інтенціонал-концептів, здійснивши типологічний аналіз семіотичних складових іст-дискурсу, тим самим і обґрунтувати семіотичний статус іст-дискурсу. Крім того, як обов'язкові критерії аналізу розглядаємо виявлення меж та рівня взаємодії іст-дискурсу з іншими семіотичними системами, адже цей тип дискурсу все більше насичується можливостями різних інших семіотик та семіотичними ефектами технічних засобів.

До того ж не достатньо дослідженою залишається проблема перекладу тексту як семіотичного континууму, що має декілька рівнів. Щоб визначити межі семіотичного континууму іст-дискурсу, його властивості та закономірності існування, треба дослідити з позицій однієї системи понять (інтенціоналів) різні класи знаків, класифікувати їх та потім визначити взаємодію між класами, побудувавши, таким чином, таксономію даної галузі знання.

Отже, в результаті вивчення *семіотичного поля іст-дискурсу* маємо отримати дослідницький інструментарій, що використовуватиметься для інтерпретації іст-текстів мас-медіа іноземною мовою, перш за все фахівцям в галузі ІКТ.

Список використаних джерел:

1. Коляда-Березовская, Т.Ф. *Динамический текст как проекция адекватных инфокоммуникационных технологий в сфере образования [Текст] / Т.Ф. Коляда-Березовская // 66-я Научная сессия, посвящённая Дню радио: труды. - М.: РНТОРЭС им. А.С. Попова, 2011. - С.88-91.*

2. Степанов, Ю.С. *Семиотика [Электронный ресурс]/ Ю.С. Степанов. - Режим доступа: <http://lib.vvsu.ru/books/semiotika1/default.asp>*